

מסכת מעשר שני

פרק ב

א. מעשר שני, נתן לאכילה ולשתיה ולסיכה, לאכל דבר שדרכו לאכל, לסוף דבר שדרכו לסוף. לא יסוף יין וחמץ, אבל סוף הוא את השמן. אין מפטמין שמן של מעשר שני, ואין לוקחין בדמי מעשר שני שמן מפטם, אבל מפטם הוא את היין. נפל לתוכו דבש ותרבלין והשביחו, השבח לפי חשבון. דגים שנתבשלו עם הקפלוטות של מעשר שני והשביחו, השבח לפי חשבון. עסה של מעשר שני שאפאה והשביח, השבח לשני. זה הכלל, כל ששביחו נפר, השבח לפי החשבון. וכל שאין שביחו נפר, השבח לשני:

ב. רבי שמעון אומר, אין סכין שמן של מעשר שני בירושלים. וחכמים מתירין. אמרו לו לרבי שמעון, אם הקל בתרומה חמורה, לא נקל במעשר שני הקל. אמר להם, מה, לא, אם הקל בתרומה החמורה מקום שהקל בכרשינים ובתלתן, נקל במעשר שני הקל מקום שלא הקל בכרשינים ובתלתן:

ג. תלתן של מעשר שני, תאכל צמחונים. ושל תרומה, בית שמאי אומרים, כל מעשיה בטהרה, חוץ מחפיתה. ובית הלל אומרים, כל מעשיה בטמאה, חוץ משריתה:

ד. בראשני מעשר שני, יאכלו צמחונים, ונכנסין לירושלים ויוצאין. בטמא, רבי טרפון אומר, יתחלקו לעסות, וחכמים אומרים, יפדו. ושל תרומה, בית שמאי אומרים, שורין ושפין בטהרה, ומאכילין בטמאה. ובית הלל אומרים, שורין בטהרה, ושפין ומאכילין בטמאה. שמאי אומר, יאכלו צריד. רבי עקיבא אומר, כל מעשיהו בטמאה:

ה. מעות חלין ומעות מעשר שני שנתפזרו, מה ששקט, לקט למעשר שני, עד שינשלים, והשאר חלין. אם בלל וחרפו, לפי חשבון. זה הכלל, המתלקטים, למעשר שני. והנבדלים, לפי חשבון:

ו. סלע של מעשר שני ושל חלין שנתערבו, מביא בסלע מעות ואומר, סלע של מעשר שני, בכל מקום שהיא, מחלקת על המעות האלו, ובורר את היפה שבה, ומחלקן עליה, מפני שאמרו, מחלקין כסף על נחשת מדחק, ולא שיתקיים כן, אלא חוזר ומחלקם על הכסף:

ז. בית שִׁמְאִי אוֹמְרִים, לֹא יַעֲשֶׂה אָדָם אֶת סְלָעוֹ דִּינְרֵי זָהָב, וּבֵית הֵלֵל מַתִּירִין. אָמַר רַבִּי עֲקִיבָא, אֲנִי עָשִׂיתִי לְרַבִּן גַּמְלִיאֵל וּלְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אֶת כֶּסֶף דִּינְרֵי זָהָב:

ח. הַפּוֹרֵט סְלַע מִמְּעוֹת מַעֲשֵׂר שְׁנִי, בֵּית שִׁמְאִי אוֹמְרִים, כָּל הַסְּלַע מְעוֹת. וּבֵית הֵלֵל אוֹמְרִים, שֶׁקֶל כֶּסֶף וְשֶׁקֶל מְעוֹת. רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר, אֵין מִחֻלְלִין כֶּסֶף וּפְרוֹת עַל הַכֶּסֶף, וְחֻכָּמִים מַתִּירִים:

ט. הַפּוֹרֵט סְלַע שֶׁל מַעֲשֵׂר שְׁנִי בִירוּשָׁלַיִם, בֵּית שִׁמְאִי אוֹמְרִים, כָּל הַסְּלַע מְעוֹת. וּבֵית הֵלֵל אוֹמְרִים, שֶׁקֶל כֶּסֶף וְשֶׁקֶל מְעוֹת. הַדְּנִין לִפְנֵי חֻכָּמִים אוֹמְרִים, בְּשִׁלְשָׁה דִּינָרֵי כֶסֶף וְדִינָר מְעוֹת. רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר, שִׁלְשָׁה דִּינָרִין כֶּסֶף, וּרְבִיעִית מְעוֹת. רַבִּי טַרְפוֹן אוֹמֵר, אַרְבָּעָה אֶסְפְּרֵי כֶסֶף. שִׁמְאִי אוֹמֵר, יִנְיָחָנָה בְּחֻנוֹת וַיֹּאכֵל כְּנַגְדָּהּ:

י. מִי שֶׁהָיוּ מְקַצֵּת בָּנָיו טִמְאִין וּמְקַצֵּתֵן טְהוֹרִים, מַנִּיחַ אֶת הַסְּלַע וְאוֹמֵר, מָה שֶׁהִטְהוֹרִים נוֹתִים, סְלַע זֶה מְחַלְלֵת עָלָיו. נִמְצְאוּ טְהוֹרִים וְטִמְאִים נוֹתִין מִכָּד אֶחָד: